

Врз основа на член 27 став (1) од Законот за здравствената заштита („Службен весник на Република Македонија“ број 43/12, 145/12 и 87/13), министерот за здравство донесе

У П А Т С Т В О
ЗА ПРАКТИКУВАЊЕ НА МЕДИЦИНА ЗАСНОВАНА НА ДОКАЗИ ПРИ
ТУМОРИ НА УШНИОТ КАНАЛ

Член 1

Со ова упатство за практикување на медицината, заснована на докази се пропишува медицинското згрижување при постоење на тумори на ушниот канал.

Член 2

Начинот на третман на туморите на ушниот канал е даден во прилог, кој е составен дел на ова упатство.

Член 3

Здравствените работници и здравствените соработници ја вршат здравствената дејност на згрижување на туморите на ушниот канал по правило согласно ова упатство.

По исклучок од став 1 на овој член, во поединечни случаи по оценка на докторот може да се отстапи од одредбите на ова упатство, со соодветно писмено образложение за причините и потребата за отстапување и со проценка за натамошниот тек на згрижувањето, при што од страна на докторот тоа соодветно се документира во писмена форма во медицинското досие на пациентот.

Член 4

Ова упатство влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 07-9381/2
30 ноември 2013 година
Скопје

МИНИСТЕР
Никола Тодоров

ТУМОРИ НА УШНИОТ КАНАЛ

МЗД упатства
12.03.2012

- Основни правила
- Бенигни тумори
- Малигни тумори
- Референци

ОСНОВНИ ПРАВИЛА

- Мазни коскени проминенции (на пр. егзостози) кои се видливи под здрава кожа претставуваат чест наод.
- Голем број на воспалителни промени на средното уво кои протрудираат низ перфорирана membrana tympani во надворешниот слушен канал,
- Малигни тумори на надворешниот слушен канал се ретки, но треба да се имаат предвид, при диференцијална дијагноза на рефрактерен отитис медија.

БЕНИГНИ ТУМОРИ

Егзостози на коскениот дел од ушниот канал

- Тие се најчеста промена која го афектира надворешниот слушен канал.
- Видливи се конвексни коскени проминенции, покриени со здрава кожа, во близина на тапанчето.
- Обично се асимптоматски, освен во случаи кога предизвикуваат опструкција.
- Студена вода во ушниот канал го надрознува периостот, што резултира со формирање на егзостози (пливачки уши) (1).
- Третман не е потребен кај најголемиот број егзостози, а хируршки можат да се отстранат во случај да предизвикуваат тешкотии.

Остеома

- Многу се поретки отколку егзостозите.
- Обично се педункуларни и асимптоматски, сè додека не го опструираат ушниот канал.
- Потребата од упатување кај специјалист се разгледува за секој пациент индивидуално.

Холестеатом во надворешниот слушен канал

- Претставува акумулација на кератинизирачки сквамозен епител, кој често е придружен со ерозија на коскениот дел на надворешниот слушен канал. (2)
- Ретко се јавува.
- Холестеатомот може да наликува на импактиран церумен, но има посветла боја и седефаст изглед.
- Третманот се состои во повторувачко чистење под микроскоп и, доколку е потребно, хируршко отстранување.

- Кој било наод кој се гледа во слушниот канал (полип, гранулации или холестеатом) често потекнува од средното уво.
- Обично протрудира преку перфорација на m. tympani.
- Отстранување на содржината од ушниот канал го врши лекар специјалист, како и третманот на основното заболување (хроничен отитис медија или холестеатом на средното уво).

МАЛИГНИ ТУМОРИ

- Многу ретко се јавуваат.
- Најчесто малигните тумори на ушниот канал се сквамозелуларни карциноми. Базалиомите се многу поретки.
- Болка и отитис екстерна се најчести симптоми (3).
- Рефрактерен отитис медија, особено доколку е унилатерален и локализиран, индицира биопсија за да се исклучи присуство на малигни тумори.

РЕФЕРЕНЦИ

1. Nakanishi H, Tono T, Kawano H. Incidence of external auditory canal exostoses in competitive surfers in Japan. *Otolaryngol Head Neck Surg* 2011; 145(1):80-5..
2. Heilbrun ME, Salzman KL, Glastonbury CM et al. External auditory canal cholesteatoma: clinical and imaging spectrum. *AJNR Am J Neuroradiol* 2003; 24(4):751-6..
3. Gidley PW. Managing malignancies of the external auditory canal. *Expert Rev Anticancer Ther* 2009; 9(9):1277-82.

Автори: Mervi Närkiö

Претходни автори: Jukka Luotonen

Article ID: ebm00853 (038.060)

© 2012 Duodecim Medical Publications Ltd

1. **EBM Guidelines 12.03.2012, www.ebm-guidelines.com**
2. **Упатството треба да се ажурира еднаш на 4 години.**
3. **Предвидено е следно ажурирање до март 2016 година.**